

digt. Naar man nu tillige betænker, at her er Tale om Arbejde, hvoraf Landets Velstand er betinget, og hvorpaa Landmandens Frugt for hele Mæret om beroer, saa troer jeg, at dette Arbejde, Høstarbejdet, maa være befriet for enhver Indskrænkning. Jeg kan ikke antage, at Frygten for at blive idømt den ved Loven dicterede Mulct skulde overvinde Frygten for at lide et betydeligt Tab ved en mindre god Indhøstning. Jeg kan meget vel sætte mig ind i den Tankegang, at de Vedkommende vilde troe at være i deres gode Ret, ja endogsaa forpligtede til at paadrage sig den i Loven bestemte Straf; men i en saadan Stilling bør Loven vist ikke stille Børgerne. Derimod har det Spørgsmaal stillet sig frem for mig, om der var Grund til at udvide denne Tilladelse ogsaa til Markarbejde i Sædetiden, tvivlende, jeg tilstaaer, fordi jeg ikke har nogen Erfaring at bygge paa, og jeg vil udtrykkelig erklære, at jeg kun ønsker dette Forslag betragtet som en Hensiktsfuld Tilbringelse, for at høre mere Berettigedes Stemmer derover. Kun saameget vil jeg sige, at jeg har her optaget en ældre Tanke, der tidligere har været fremfat. Jeg har støttet mig til de Forhandlinger, som angaaende den nuværende Helligdagsanordning fandt Sted baade i de roestilbste og de viborgske Stænder i 1844. Dengang blev der nemlig i begge Forsamlinger og af begge de nedsatte Udvalg reist alvorlige Tvivl, om der virkelig var nogen Grund til at undtage Markarbejde i Sædetiden. Det blev vel erkjendt, at det var saa godt som umuligt at bestemme, om den eller nogen anden Tid var den bekvemste til Saaning, da det ligesaa ofte var Tilfældet, at der blev faaet for silde som for tidligt. Det blev fra een Side erindret, at en Undtagelse dog kunde være fornøden, og det var ved Redlægning af Raps; men det blev tillige indrømmet, at et saadant ganske enkelt Tilfælde ikke kunde anses at begrunde en almindelig Undtagelse. Da imidlertid Sædes og Høsttiden var stillet lige i det forelagte Regjerings-Udkast, blev dette Udtryk staaende; men begge Forsamlinger erklærede sig mod en saadan Ligestilling af Arbejder i Sædes og Høsttiden og yttrede det Ønske, at ialtfald denne Tilladelse maatte indskrænktes, hvad Sædetiden angaaer, til ganske enkelte Tilfælde, hvor

der var en særdeles paatrængende Nødvendighed. Det er altsaa i Genhold hertil, at mit Forslag gaaer ud paa, at Indskrænkningen skulde bortfalde med Hensyn til Markarbejde i Høsttiden, men at derimod Undtagelsen for Sædetidens Vedkommende skulde falde bort.

Det 3die Forslag gaaer ud paa en Tilføielse til Forslagets § 4. I den samme Paragraph i den gjældende Helligdagsanordning findes den Bestemmelse, at Haandværkere, Fabrikanter og andre Næringsbrugere ikke maae æsse Arbejde af deres Svende eller Arbejdere, hvorved disse forhindres fra at besøge Guds-tjenesten, og der tilføies, at enhver Dvereen-skoms, som udtrykkelig maatte indgaaes angaaende Arbejde paa disse Dage, skal være uden forbindende Kraft. Det kan vel være misligt at give et saadant bestemt Forbud, hvor Talen er om Contractsforhold, og det forekommer mig ogsaa, at, naar Anordningen erklærer enhver udtrykkelig Dvereenkomst li saa Hensende for kraftesløs, aabner den selv Veien til at omgaae Loven. Dgsaa maa det erindres, at de Undtagelser, der ere tilføiede for saadanne Næringsbrugere, hvis Nærings Udøvelse ikke tilsteder Standsning eller Ophold, betage Lovbudet en stor Deel, ja magtsee den første Deel af dets Betydning. Paa den anden Side forekommer det mig dog at være noget misligt, at lade enhver Bestemmelse, som angaaer disse Forhold, falde bort. Naar et saadant Forbud falder bort, uden at afløses af nogen anden Bestemmelse, ligger deri en ligefrem Indrømmelse af, at ethvert Arbejde paa Helligdagene, som maatte forhindre Vedkommende fra at besøge Guds-tjenesten, maatte anses tilladeligt. Lovforslaget har indskrænket sig til at varetage Tyenders og Læredrenge's Bedste ligeoverfor Husbonden og dem, der have Myndighed over deres Person, til at paalægge disse den Pligt, at de skulle give deres Læredrenge, Tyender og andre Underordnede Leilighed til flittigt at kunne besøge Guds-tjenesten. En lignende Bestemmelse, forekommer det mig, burde indføres med Hensyn til dem, der mangen Gang staae i et lige saa stort Afhængighedsforhold, saaledes at man ogsaa her varetog den naturlige Berettigelse, som disse have til Frihed for Arbejde, ved at udvide Bestemmelsen